

Załącznik
do uchwały nr XLVIII/533/10
Rady Miejskiej w Wieluniu
z dnia 2 czerwca 2010 r.

Program rozwoju kultury w Wieluniu na lata 2010-2015

Wieluń, maj 2010

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Uwarunkowania opracowania Programu rozwoju kultury	5
3. Diagnoza stanu kultury	6
3.1. Samorządowe instytucje kultury (SIK) dotowane przez gm.Wieluń	6
3.2. Baza lokalowa SIK	8
3.3. Inwestycje w SIK	9
3.4. Zatrudnienie i problemy kadrowe SIK	10
3.5. Finanse SIK	12
3.6. Stowarzyszenia, spółdzielcze domy kultury, inne instytucje kultury	13
4. Bilans strategiczny kultury – analiza SWOT	15
5. Program rozwoju kultury	19
5.1. Założenia programu	19
5.2. Cel strategiczny, priorytety, cele szczegółowe	20
5.3. Partnerzy Programu	29
5.4. Korzyści bezpośrednie	30
5.5. Przewidywane rezultaty	30
6. System oceny realizacji Programu	30
7. Podsumowanie	31
8. Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu	32

1. Wstęp

Potrzeba opracowania Programu Rozwoju Kultury w Wieluniu na lata 2010-2015 wynika z wielu uwarunkowań. Najważniejszym z nich jest funkcjonowanie Polski od 6 lat w strukturach Unii Europejskiej. Świadomość przynależności do europejskiej rodziny, życie w zmienionych warunkach ekonomicznych, społecznych i politycznych, otwarcie ludzi na świat poprzez zlikwidowanie barier, jakimi były granice, spowodowały zmiany w społeczeństwie. Ludzie zmienili swoje spojrzenie na wiele dziedzin życia, w tym na kulturę i jej zasoby oraz na jej rolę i miejsce w lokalnej, a jednocześnie narodowej i ponadnarodowej historii.

Kultura jest dobrem ponadczasowym i ponadjednostkowym. Wśród wielu jej definicji najbardziej sumującą wydaje się ta: *„kultura to całokształt materialnego i duchowego dorobku ludzkości gromadzony, utrwalany i wzbogacany w ciągu jej dziejów, przekazywany z pokolenia na pokolenie”*.

Kultura kształtuje identyfikację ze wspólnotą (z regionem, narodem, pokoleniem), tworzy więzi społeczne. Efektem uczestnictwa w kulturze jest kształtowanie się osobowości, systemu wartości, zdolności twórczych, wrażliwości, wyobraźni, poczucia estetyki. W jednym i drugim zakresie kultura buduje potencjał społeczny: społeczność kreatywną, otwartą na zmiany, tolerancyjną, czyli główny warunek sukcesu gospodarczego.

Kultura sama w sobie jest jednym z najszybciej rozwijających się sektorów gospodarki: turystyka kulturowa¹ obejmuje obecnie 70 procent ruchu turystycznego na świecie, a przemysł kultury² charakteryzuje wysoki poziom innowacyjności i dochodowości. Zajęcia związane z kulturą tworzą nowe miejsca pracy.

Środki finansowe przeznaczone na kulturę należy rozpatrywać w szerokim kontekście i traktować na równi z innymi wydatkami strategicznymi. Jeśli są wydawane zasadnie, stają się długofalową inwestycją miasta - w rozwój jego mieszkańców i dobrego wizerunku.

---

¹ **Turystyka kulturowa** – jeden z najstarszych rodzajów turystyki. Przyjmując powszechnie dziś akceptowane szerokie pojęcie kultury, jako turystykę kulturową definiuje się: *„wszystkie grupowe lub indywidualne wyprawy o charakterze turystycznym, w których spotkanie uczestników podróży z obiektami, wydarzeniami i innymi walorami kultury wysokiej lub popularnej albo powiększenie ich wiedzy o organizowanym przez człowieka świecie otaczającym jest zasadniczą częścią programu podróży lub stanowi rozstrzygający argument dla indywidualnej decyzji o jej podjęciu lub wzięciu w niej udziału”*.

Na turystykę kulturową składają się: 1. turystyka kultury wysokiej (w tym turystyka dziedzictwa kulturowego, muzealna, literacka) 2. turystyka edukacyjna (w tym podróże studyjne, tematyczne, językowe i seminaryjne), 3. powszechna turystyka kulturowa (w tym turystyka miejska, wiejsko-kulturowa, etniczna, obiektów militarnych, przemysłowych i technicznych, żywej historii, eventowa kultury popularnej, kulturowo-przyrodnicza, egzotyczna, religijna i pielgrzymkowa, kulinarna, hobbystyczna, regionalna). Wiele wypraw turystyki kulturowej wykazuje także mieszany charakter.

² **Przemysł kultury** – to branże nastawione na wytwarzanie dóbr i usług kulturalnych. Obejmuje przedsięwzięcia w branżach: audiowizualnej, fonograficznej, wydawniczej, prasowej, filmowej, rozrywkowej, wzornictwa i sztuki użytkowej oraz w turystyce kulturowej i innych, a definicja rozszerza przemysł kultury na usługi i produkty spokrewnione. Do rozwoju przemysłów kultury niezbędny jest zasób dziedzictwa kulturowego i wiedzy o nim.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 zwraca szczególną uwagę na konieczność wprowadzenia racjonalnego zarządzania kulturą, w tym opracowania długo i krótkofalowych regionalnych strategii rozwoju jako ważnego instrumentu w tym procesie.

Nie do przecenienia jest rola kultury w budowaniu i wzmacnianiu funkcji metropolitalnych miast i rozwoju atrakcyjności turystycznej. Znajduje to swoje odbicie w strategiach rozwoju innych miast. Kraków i Wrocław zbudowały swoje wizerunki na kulturze, obecnie to samo robią: Warszawa, Poznań i Łódź. Wieluń nie jest tak dużym ośrodkiem miejskim, ale to za to wyjątkowym, jedynym z tak bogatą historią i tak licznymi zabytkami w tej części Polski.

Wieluń w swej przeszłości już raz odbył drogę na szczyt: położenie miasta na przecięciu ważnych szlaków handlowych: z Moraw na Kujawy, z Wrocławia do Kijowa i z Małopolski do Wielkopolski sprzyjało jego rozwojowi, przywileje handlowe nadane mieszkańcom miasta przez króla Kazimierza Wielkiego przyspieszyły rozwój handlu. Wieluń w wiekach kolejnych umocnił pozycję miasta sławnego, bogatego, silnego. Za złoty okres w dziejach miasta uznaje się XVI wiek. Prawdziwą katastrofą dla Wielunia był „potop szwedzki”. Od połowy XIX wieku po czasy II Rzeczypospolitej miasto powoli dźwiga się z upadku. II wojna światowa przynosi największą tragedię w historii miasta: 1 września 1939 r. 75 procent miasta legło w gruzach, ponad tysiąc osób ginie w nalotach niemieckiej Luftwaffe. Po 1956 r. miasto należy do najgospodarniejszych w kraju. Także i teraz jest bardzo dobrze postrzegane w Polsce. O wielunianach mówi się, że to gospodarni ludzie. Po czasach świetności zostały nam piękne kościoły, ciekawy układ urbanistyczny i sława – wartość, która nie przemija. I to jest dla nas wskazówką najważniejszą: kultura, którą stworzymy, będzie po latach mówić o nas. Będzie opowiadać przyszłym pokoleniom o naszych marzeniach, wartościach, ambicjach i ideałach.

Wejście Polski w struktury UE otworzyło przed naszym narodem i lokalną społecznością niespotykane dotąd możliwości długofalowych działań: planowania, wyznaczania celów i priorytetów w każdej dziedzinie, także w obszarze kultury. Niezwykle istotnym elementem tych działań jest szansa skutecznego wykorzystania funduszy strukturalnych w obszarze kultury. Integracja Polski z UE powoduje konieczność zlikwidowania różnic dzielących państwa członkowskie nie tylko w zakresie postępu cywilizacyjnego i technicznego, standardów działania i zarządzania, ale także w kulturze.

By można było efektywnie wykorzystać dostępne środki rozwojowe na lata 2007-2013, z których zdecydowana większość będzie dystrybuowana w latach 2010-2013, należy mieć opracowane dokumenty programowe. Stąd potrzeba powołania zespołu, składającego się z przedstawicieli środowisk kultury, przedstawicieli władz gminy, działaczy społecznych, stowarzyszeń mających wpływ na kreowanie kulturowego wizerunku miasta, który w trakcie roboczych spotkań dokonał wnikliwej syntezy uwarunkowań i zasobów kultury w gminie Wieluń. Dla zespołu, formułującego kierunki rozwoju Wielunia na najbliższe sześć lat, bazą stała się także Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 - nowoczesna koncepcja rozwoju kultury w Polsce.

Bazując na tej solidnej podstawie zespół przygotował Program rozwoju kultury w Wieluniu na lata 2010-2015. Zawiera on priorytety, cele główne i szczegółowe, wskazuje metody ich realizacji, przy uwzględnieniu wykorzystania istniejącego potencjału społecznego, gospodarczego oraz bogactwa historyczno-kulturowego oraz przyrodniczego miasta i gminy.

Program to lista opisująca zadania placówek, instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i całego środowiska kultury, działających w Wieluniu na rzecz jej rozwoju. Warunkiem sukcesu przedsięwzięć wpisanych do Programu jest partnerska współpraca, współdziałanie i współodpowiedzialność jednostek samorządu terytorialnego (przede wszystkim gminy, ale również i powiatu), wszystkich podmiotów działających w sferze kultury, samorządowych instytucji kultury, stowarzyszeń oraz mieszkańców miasta i gminy.

Należy uznać, że wprowadzenie Programu w życie przyczyni się do trwałego, harmonijnego i zrównoważonego rozwoju Wielunia i umocni jego pozycję nie tylko w regionie i kraju, ale i na międzynarodowym forum.

2. Uwarunkowania opracowania Programu rozwoju kultury w Wieluniu

Rola i znaczenie kultury i dziedzictwa kulturowego w rozwoju lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym jest niezwykle istotna i nie do przecenienia. Wykorzystanie tych zasobów, często o wielowiekowej tradycji to jedno z ważniejszych zadań stojących przed większością historycznych miast Europy, a do takich niewątpliwie należy Wieluń.

Polityka kulturalna Unii Europejskiej ma podwójny cel: ochronę różnorodności i bogactw dziedzictwa dorobku poszczególnych państw oraz troskę o ich wzajemne poznanie, rozwój i akceptację. Kwestie kulturowe są traktowane w UE jako sfera narodowej suwerenności i nie dąży się do ich ujednoczenia czy też wprowadzenia wspólnego prawa regulującego politykę kulturalną.

Unia Europejska wspiera następujące przedsięwzięcia w obszarze polityki kulturalnej:

- Podnoszenie poziomu wiedzy i szerzenie kultury i historii narodów europejskich
- Zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim
- Niekommercyjną wymianę kulturalną
- Wzajemne poznanie dzieł
- Wspieranie współpracy kulturalnej Europejczyków
- Twórczość artystyczną i literacką, w tym audiowizualną

Zatwierdzona w październiku 2004 r. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 proponuje perspektywę jej usytuowania w ścisłym powiązaniu z rozwojem ekonomicznym, akcentując rosnący udział sektora w kulturze w tworzeniu PKB.

W Narodowej Strategii założono, że kultura wspiera potencjał regionu w dziedzinie kapitału intelektualnego, społecznego oraz przygotowaniu władz, partnerów społecznych i instytucjonalnych do pozyskiwania funduszy.

Strategicznymi obszarami Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 są:

- 1) Promocja czytelnictwa i wsparcie sektora książek i wydawnictw
- 2) Ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie ochrona i rewaloryzacja zabytków,
- 3) Rozwój szkolnictwa artystycznego, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz unowocześnianie programów edukacji artystycznej i dostosowanie ich do rynku pracy,
- 4) Wzmocnienie efektywności działania i roli instytucji artystycznych w kreowaniu sfery kultury, w tym promocji polskiej twórczości artystycznej,
- 5) Stworzenie systemu współczesnej twórczości artystycznej, stworzenie instytucji zajmujących się jej dokumentowaniem, gromadzeniem i udostępnianiem.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 jest ogólną analizą uwarunkowań funkcjonowania kultury w Polsce i zakłada jej przyszły rozwój w oparciu o przyjętą misję zrównoważonego rozwoju kultury w regionach i pięć celów głównych, to lokalny program powinien sprecyzować konkretne działania: zadania i cele. Taką właśnie metodologię przyjął zespół opracowujący Program Rozwoju Kultury w Wieluniu na lata 2010-2015.

3. Diagnoza stanu kultury

Obraz kultury określa dzisiaj działalność placówek i instytucji, do których należą Muzeum Ziemi Wieluńskiej wraz z oddziałem – Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie, Wieluński Dom Kultury, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna, Młodzieżowy Dom Kultury, spółdzielcze ośrodki kultury i licznie działające organizacje pozarządowe. Potencjał w tej dziedzinie uzupełniają muzycy, malarze, rzeźbiarze i inni twórcy kultury.

3.1. Samorządowe instytucje kultury (SIK) dotowane przez gminę Wieluń

Tabela 1: samorządowe instytucje kultury

Muzeum Ziemi Wieluńskiej	Wieluń, ul. Narutowicza 13
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna	Wieluń, ul. Narutowicza 4
Wieluński Dom Kultury	Wieluń, ul. Krakowskie Przedmieście 5

Muzeum Ziemi Wieluńskiej

Historia wieluńskiego muzealnictwa sięga 1926 r. Wówczas lokalni pasjonaci powołali Muzeum Ziemi Wieluńskiej Polskiej Macierzy Szkolnej. Niestety zbiory Muzeum Ziemi Wieluńskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego Polskiej Macierzy Szkolnej w okresie okupacji niemieckiej uległy zupełnemu rozproszeniu. W 1964 r. dzięki dużej determinacji stworzono od postaw obecne Muzeum Ziemi Wieluńskiej. Pięć lat później, po wyremontowaniu i adaptacji stolarni, wcześniejszego budynku klasztornego ss. Bernardynek, muzeum znalazło siedzibę w gmachu przy ul. G. Narutowicza 13. W 1981 r. powołano Oddział Muzeum Ziemi Wieluńskiej – Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie, które opiekuje się także zrekonstruowanym młynem wiatrowym w Kocilewie k. Ożarowa.

Muzeum Ziemi Wieluńskiej ma charakter regionalny i badaniami obejmuje dawną ziemię wieluńską (obecne powiaty lub ich części: wieluński, wieruszowski, pajęczański, oleski). Muzeum ma strukturę wielodziałową: archeologia, etnografia, historia, sztuka, dział naukowo-oświatowy, biblioteka oraz wspomniany oddział w Ożarowie.

Muzeum Ziemi Wieluńskiej działa w oparciu o statut nadany mu uchwałą Rady Miejskiej w Wieluniu nr XLIV/324/02 z dnia 4 października 2002 r. oraz Ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. 1997.5.24). W grudniu 2003 r. zostało wpisane do Państwowego Rejestru Muzeów pod nr 77.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Leona Kruczkowskiego w Wieluniu – Samorządowa Instytucja Kultury dotowana przez Urząd Miejski jest główną biblioteką publiczną regionu. W obecnym swoim kształcie placówka funkcjonuje od 01.01.1980 r.

Tradycje bibliotekarskie w Wieluniu sięgają okresu międzywojennego. Wtedy to, z inicjatywy Polskiej Macierzy Szkolnej powołano do życia Bibliotekę im. S. Staszica. Od roku 1964 biblioteka mieści się w gmachu na ulicy Narutowicza, obiekcie wzniesionym nakładem Społecznego Funduszu Odbudowy Kraju i Stolicy. Budynek w dotychczasowym swoim kształcie funkcjonował do października 2007 r. W tymże roku dzięki staraniom władz samorządowych miasta rozpoczęto przebudowę MiGBP w Wieluniu.

Biblioteka funkcjonuje w oparciu o statut nadany mu uchwałą Rady Miejskiej w Wieluniu nr XVIII/129/00 z dnia 28 stycznia 2000 r. oraz Ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U.1997.85.539).

Wieluński Dom Kultury

Wieluński Dom Kultury pod tą nazwą funkcjonuje od 1 stycznia 1997 r., choć należy zaznaczyć, że jest następcą organizacyjnym i prawnym Powiatowego Domu Kultury Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Wieluniu i Wojewódzkiego Domu Kultury w Sieradzu – filia w Wieluniu, a dom kultury funkcjonuje w tym samym miejscu od 1946 r.

Wieluński Dom Kultury oferuje różnego rodzaju zajęcia edukacyjne i rozwijające zainteresowania przede wszystkim dla starszej młodzieży (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne) i dorosłych, ale także dla młodszych dzieci (zajęcia plastyczne). W strukturach WDK od 4 lat funkcjonuje Wieluński Uniwersytet Trzeciego Wieku, oferujący zajęcia dla osób w wieku 55+.

Wieluński Dom Kultury działa jako samorządowa instytucja kultury w oparciu o statut nadany mu uchwałą Rady Miejskiej w Wieluniu nr XVIII/128/00 z dnia 28 stycznia 2000 r. oraz w oparciu o ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U.1991.114. 493)

3.2. Baza lokalowa SIK

Muzeum Ziemi Wieluńskiej

Muzeum Ziemi Wieluńskiej i Oddział Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie dysponują kilkoma budynkami, które w mniejszym lub większym stopniu wymagają okresowej konserwacji. Są one własnością Gminy Wieluń (budynek główny przy ul. Narutowicza 13, magazyn przy ul. POW 14, dwór w Ożarowie, przedwojenne i powojenne budynki gospodarcze (zespół) i wiatrak w Kocilewie k. Ożarowa) oraz Skarbu Państwa (piętrowa kamienica, kantorek, stodoła wraz z oborą, chlewnia, kurnik, dom mieszkalny „nad stawem”, dom „dawna oficyna”, dom murowana wieża widokowa – wszystkie obiekty są budynkami pofolwarcznymi położonymi w pobliżu dworu w Ożarowie).

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

Od roku 1964 biblioteka mieści się w gmachu na ulicy Narutowicza, obiekcie wzniesionym nakładem Społecznego Funduszu Odbudowy Kraju i Stolicy. Budynek w dotychczasowym swoim kształcie funkcjonował do października 2007 r. W tymże roku dzięki staraniom władz samorządowych miasta rozpoczęto przebudowę MiGBP w Wieluniu.

W struktury MiGBP w Wieluniu obok biblioteki głównej wchodzi również 6 filii bibliotecznych: FB dla Dzieci, FB nr 1, FB w Dąbrowie, FB w Masłowicach, FB w Rudzie, FB w Turowie.

MiGBP oraz FB dla Dzieci mieszczą się w budynku samodzielnym, FB nr 1 w budynku Wieluńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, natomiast filie na wsi zlokalizowane są w budynkach OSP, a FB w Rudzie w budynku Szkoły Podstawowej w Rudzie.

Wieluński Dom Kultury

Wieluński Dom Kultury swą główną siedzibę ma w budynku dawnej cerkwi z 1902 roku zaadaptowanym na potrzeby domu kultury w 1946 roku. Budynek jest ogrzewany z własnej kotłowni lekkim olejem opałowym. Został użyczony WDK przez Gminę Wieluń.

Od 19 stycznia 2006 r. WDK w ramach umowy najmu ze zwolnieniem z płacenia czynszu dysponuje salą o pow. 255 m² w budynku przy ul. Reformackiej 3. To tzw. sala Klubu Nauczyciela. Budynek jest podłączony do miejskiej sieci grzewczej

WDK administruje także 50-letnim budynkiem kino-teatru „Syrena” (użyczony przez Gminę Wieluń). Budynek od 1997 r. jest dzierżawiony przez prywatną spółkę. WDK jako administrator budynku obowiązany jest do ponoszenia nakładów na utrzymanie w należytym stanie ścian zewnętrznych, dachu, okien i drzwi oraz schodów zewnętrznych. 6 sierpnia 2010 r. kino wraca w zasoby WDK, w związku z wypowiedzeniem 5 lutego 2010 r. umowy dzierżawy. Wymówienie ma związek z planowaną przebudową obiektu i dostosowaniem go dodatkowo na potrzeby Europejskiego Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania. Budynek od listopada 2008 r. podłączony jest do miejskiej sieci grzewczej.

3.3. Inwestycje w SIK

Muzeum Ziemi Wieluńskiej

Od jesieni 2008 r. główny budynek przy ul. Narutowicza 13 jest podłączony do węzła miejskiej ciepłowni (wcześniej ogrzewaliśmy z własnego kotła). Jednakże istnieje w dalszym ciągu problem niskich temperatur w okresie jesienno-zimowym. Podobny problem jest w ożarowskim dworku, gdzie pomieszczenia biurowe i wystawowe ogrzewane są za pomocą elektrycznych pieców akumulacyjnych. Odpowiednie ogrzanie tych obiektów, ze względu na przestarzałe instalacje na razie jest niemożliwe, ale należy poszukiwać innych rozwiązań i środków na ich realizację (planowane założenie instalacji grzewczej w latach 2010-2011 nastąpi ze środków unijnych przy wsparciu Gminy Wieluń).

W Ożarowie należy kontynuować rewaloryzację parku dworskiego oraz poczynić starania o przejęcie parku podworskiego, kamienicy, kantorka i kolejnych budynków pofolwarcznych na rzecz Gminy Wieluń. Pozwoli to na zintensyfikowanie poszukiwań inwestora, który uruchomi hotel z restauracją (szeroko rozumiana baza turystyczno-konferencyjna). Należy również uaktywnić wykorzystanie wiatraka w Kocilewie oraz poszerzyć ofertę wystawienniczą i kulturalną związaną z tym miejscem. W przyszłości należy uwzględnić rozszerzenie zabudowy wokół wiatraka.

Magazyn zbiorów znajdujący się w piwnicach budynku przy ul. POW 14 wymaga dalszego zainwestowania w jego zabezpieczenia. W 2009 r. założono część okratowania i czynione są przygotowania do założenia systemów: alarmowego i wycieku wody, wzmocnienia drzwi itp.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

W październiku 2007 r. dzięki staraniom władz samorządowych miasta rozpoczęto przebudowę MiGBP w Wieluniu. Przedsięwzięcie zrealizowano w ciągu 15 miesięcy.

Modernizacja i termomodernizacja głównej biblioteki publicznej regionu pochłonęła w sumie kwotę 1 668 000 zł, z czego 1 339 000 zł pochodziło ze środków Gminy Wieluń (modernizacja budynku), a 329 000 zł pozyskano z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (koszty termomodernizacji budynku).

W wyniku przeprowadzonych prac w sposób zasadniczy zmieniła się estetyka i funkcjonalność wieluńskiej placówki bibliotecznej. Nowoczesna bryła obiektu, oryginalna kolorystyka fasad, sprawiły, iż siedziba MiGBP w Wieluniu jest dzisiaj jednym z ładniejszych obiektów w mieście. Remont biblioteki to również zmiany związane z przystosowaniem obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Na zewnątrz gmachu znajduje się podjazd dla osób na wózkach inwalidzkich, a w środku budynek został wyposażony w schodolaz – urządzenie do transportu osób niepełnosprawnych.

Wieluński Dom Kultury

Wieluński Dom Kultury przez wiele lat nie był remontowany. Pierwszy gruntowny remont przeprowadzono w 2008 – wyremontowano salę widowiskową na parterze budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 5, pomieszczenie administracyjne na I piętrze oraz dach kina, w 2009 r. wyremontowano schody wiodące na I piętro, dach oraz odświeżono część pomieszczeń na I piętrze. W 2010 r. przeprowadzono malowanie klatki schodowej w budynku przy ul. Reformackiej 3. W maju 2010 r. rozstrzygnięto przetarg na wymianę okien i remont elewacji budynku przy ul. Krakowskie Przedmieście 5 - roboty rozpoczną się na początku czerwca.

3.4. Zatrudnienie i problemy kadrowe SIK

Muzeum Ziemi Wieluńskiej

Tabela 2: struktura zatrudnienia w MZW:

Rok	ilość etatów				
	pracownicy merytoryczni	pracownicy obsługi	administracja	księgowość	razem
2002	6	9	1	0,38	16,38
2003	8	9	1	0,38	18,38
2004	8	8	1	0,38	17,38
2005	8	10	1	0,38	19,38
2006	8	9	1	0,38	18,38
2007	8	10	1	0,71	19,71
2008	7,5	9	1	0,71	18,21
2009	8	10	1	0,71	19,71

Należy przewidzieć stopniowe zwiększanie liczby pracowników o 8 etatów. Dwa etaty – nocna ochrona budynków w Ożarowie – od 2011 r. Kolejnych 5 należy rozłożyć w czasie.

Będą potrzebni następujący pracownicy: 2 – pomoce muzealne, 1 – pracownik administracyjny, 3 – pracowników merytorycznych, w tym historyk sztuki.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

Tabela 3: struktura zatrudnienia w MiGBP

Rok	ilość etatów				
	pracownicy merytoryczni	pracownicy obsługi	administracja	księgowość	razem
2002	13	2,66	1	0,38	17,04
2003	13	1,8	1	0,38	16,18
2004	14	1,8	1	0,38	17,18
2005	14	2,8	1	0,38	18,18
2006	14	2,8	1	0,38	18,18
2007	14	3	1	0,7	18,5
2008	14	2	1	0,7	17,5
2009	14,5	2	1	0,7	18,2

4 stycznia 2010 r. uruchomiono automatyczne wypożyczalnię dla dorosłych i dzieci.. Spowodowało to zmniejszenie liczby etatów w wypożyczalni dla dorosłych o jeden etat (z 4 do 3). W związku z utworzeniem w strukturach MiGBP Punktu Informacji Turystycznej od 1.05.2009. zatrudniono na pełny etat jednego pracownika. Ze względu na specyfikę pracy (biblioteka jest otwarta przez 10 godzin dziennie) funkcjonuje system dwuzmianowy. Biblioteka w tym momencie ma optymalną obsadę kadrową.

Wieluński Dom Kultury

Tabela 4: struktura zatrudnienia w WDK

Rok	ilość etatów				
	pracownicy merytoryczni	pracownicy obsługi	administracja	księgowość	razem
2002	3,64	2	1	0,25	6,89
2003	3,64	2	1	0,25	6,89
2004	4,14	2	1	0,25	7,39
2005	4,14	1,5	1	0,25	6,89
2006	4,14	1,5	1	0,25	6,89
2007	3,5	2	1	0,58	7,08
2008	3,14	3	1	0,58	7,72
2009	3,17*	3	1	0,58	7,75*

* W 2009 r. w związku z przebywaniem jednego pracownika zatrudnionego na 0,5 etatu na długoterminowym zwolnieniu lekarskim, a następnie na świadczeniu rehabilitacyjnym faktyczne zatrudnienie wynosiło 7,25 etatu

Ze względu na specyfikę pracy (dom kultury jest otwarty przez 12 godzin dziennie) funkcjonuje system dwuzmianowy. WDK w tym momencie nie ma optymalnej obsady kadrowej.

W najbliższym czasie należy przewidzieć wzrost zatrudnienia o 2 etaty: 1 administracyjny i 1 obsługi (wiąże się to ze zwiększoną ilością obowiązków). W dalszej perspektywie czasu (po zakończeniu przebudowy kina i utworzeniu Europejskiego Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania) należy przewidzieć wzrost zatrudnienia o 5 etatów: 1 administracyjny, 1 obsługi oraz 3 etaty merytoryczne.

Warto zaznaczyć, że w przypadku Muzeum i WDK w ostatnich latach znacznie przybyło zadań, natomiast nie uległa zwiększeniu liczba etatów. Powoduje to zbyt duże obciążenie pracowników przy tym samym od lat poziomie wynagrodzeń.

3.5. Finanse SIK

Wszystkie trzy instytucje kultury otrzymują z budżetu gminy Wieluń dotacje podmiotowe na bieżącą działalność na podstawie planów finansowych, przygotowywanych przez dyrektorów placówek.

Tabela 5: Budżet gminy Wieluń i wydatki na kulturę (dotacje podmiotowe) w latach 2002-2010

Rok	Budżet gminy	Dotacje dla Samorządowych Instytucji Kultury	Udział wydatków na SIK w budżecie gminy	Wzrost budżetu	Wzrost dotacji dla SIK w stosunku do roku poprzedniego
2002	39 190 619 zł	1 400 000 zł	3,57 %		
2003	41 990 706 zł	1 478 000 zł	3,52 %	7,14 %	5,57 %
2004	47 098 060 zł	1 575 000 zł	3,34 %	12,16 %	6,56 %
2005	52 176 122 zł	1 718 700 zł	3,29 %	10,78 %	9,12 %
2006	54 753 776 zł	1 865 500 zł	3,41 %	4,94 %	8,54 %
2007	58 764 861 zł	1 997 000 zł	3,38 %	7,33 %	7,05 %
2008	69 149 995 zł	2 296 400 zł ¹	3,32 %	17,61 %	14,99 %
2009	70 967 566 zł	2 293 500 zł ²	3,23 %	2,63 %	-0,13 %
2010*	70 771 183 zł	2 553 500 zł ³	3,61 %	- 0,68 %	11,34 %

*planowane

^{1 i 2} W latach 2008-2009 bezpośrednio z budżetu gminy (nie w formie dotacji) wydatkowano 1 419 302 zł na przebudowę Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej. Zwiększa to procentowy udział w wydatkach na kulturę w roku 2008 o 1,59 %, a w roku 2009 o 0,45 %.

³ W 2010 r. przewidziano 500 000 zł na przebudowę kina „Syrena” w formie dotacji celowej dla WDK, co zwiększa udział w wydatkach na kulturę o 0,71 %.

Tabela 6: Dotacje podmiotowe dla SIK i ich udział w budżecie gminy w latach 2002-2010

rok	Dotacja MZW	Udział dot. MZW w budżecie gminy	Dotacja MiGBP	Udział dot. MiGBP w budżecie gminy	Dotacja WDK	Udział dot. WDK w budżecie gminy
2002	595 000 zł	1,52 %	520 000 zł	1,33 %	285 000 zł	0,73 %
2003	630 000 zł	1,50 %	545 000 zł	1,30 %	303 000 zł	0,72 %
2004	680 000 zł	1,44 %	578 000 zł	1,23 %	317 000 zł	0,67 %
2005	692 700 zł	1,33 %	608 000 zł	1,17 %	418 000 zł	0,80 %
2006	755 000 zł	1,38 %	617 000 zł	1,13 %	493 500 zł	0,90 %
2007	814 000 zł	1,38 %	653 000 zł	1,11 %	524 000 zł	0,89 %
2008	880 000 zł	1,27 %	787 000 zł	1,13 %	629 400 zł	0,91 %
2009	882 000 zł	1,24 %	851 000 zł	1,19 %	560 500 zł	0,78 %
2010	969 000 zł	1,39 %	825 000 zł	1,17 %	759 500 zł ¹	1,07 %

¹ w dotacji uwzględniono 146 000 zł na remont elewacji WDK

Uwagi:

Biblioteka, zgodnie z ustawą o bibliotekach nie może prowadzić działalności gospodarczej z wyjątkiem najmu powierzchni. Powoduje to znaczące ograniczenia w możliwościach pozyskiwania dodatkowych funduszy. WDK i Muzeum mogą prowadzić szeroką działalność gospodarczą.

3.6. Stowarzyszenia, spółdzielcze domy kultury, inne instytucje kultury, szkoła muzyczna

Wieluńskie Towarzystwo Naukowe

Wieluńskie Towarzystwo Naukowe działa na podstawie Statutu, uchwalonego przez Walne Zebranie Członków Założycieli Towarzystwa w dniu 18 listopada 1999 r. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 7 lutego 2000 r. Towarzystwo zarejestrowano jako stowarzyszenie. Od 2003 r. Wieluńskie Towarzystwo Naukowe jest członkiem Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Zadaniem WTN jest rozwijanie wieluńskiego ośrodka naukowego dla różnych gałęzi wiedzy, dążenie do podnoszenia i wzbogacania kultury miasta Wielunia i regionu wieluńskiego, utrzymywanie biblioteki naukowej, urządzenie posiedzeń naukowych, odczytów i zebrań publicznych, wydawanie „Rocznika Wieluńskiego”, prac naukowych oraz popularnonaukowych.

Działalność naukowo-badawcza koncentruje się na dziejach historycznie ukształtowanego terytorium, jakim jest ziemia wieluńska. WTN organizuje sesje naukowe związane z ważnymi rocznicowymi wydarzeniami w dziejach regionu, posiedzenia naukowe,

wydaje periodyk naukowy pt. „Rocznik Wieluński” oraz inne prace naukowe poświęcone regionowi wieluńskiemu.

WTN współpracuje z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, m.in. z Instytutem Pamięci Narodowej w Warszawie i Łodzi, Niemieckim Instytutem Historycznym w Warszawie, Radą Towarzystw Naukowych PAN.

Towarzystwo Przyjaciół Wielunia

Towarzystwo Przyjaciół Wielunia to organizacja społeczna o ponad 30-letniej tradycji. Powstało 7 lipca 1977 roku z inicjatywy ówczesnego dyrektora Muzeum Ziemi Wieluńskiej, dr Tadeusza Olejnika. Obecnie TPW skupia w swoich szeregach 200 członków. Stowarzyszenie od początku swojej działalności odgrywa duże znaczenie w życiu kulturowym i naukowym miasta. Podstawowym celem TPW jest szeroko pojęta promocja miasta, upowszechnianie wiedzy o Wieluniu, jego przeszłości i dniu dzisiejszym. Stowarzyszenie pielęgnuje piękne tradycje historyczne i kulturowe naszego grodu nie zapominając o tym co współczesne.

Inicjatywy TPW: spotkania z cyklu „Ludzie i ich pasje”, których celem jest zaprezentowanie mieszkańcom Wielunia wybitnych postaci związanych z naszym miastem; konkursy literacko- fotograficzne, historyczne; rajdy rowerowe Sekcji Cyklistów Relaks przy TPW; wycieczki edukacyjne dla dzieci i młodzieży zrzeszonych w młodzieżowych kołach TPW, działających przy ZS nr 1 i MDK; ponadto towarzystwo wspiera uczniów i studentów realizujących tematykę z zakresu historii Wielunia i Ziemi Wieluńskiej (konsultacje historyczne), sprawuje opiekę nad zabytkami miasta oraz grobami znanych wielunian, aktywnie uczestniczy w obchodach związanych z tradycjami historycznymi miasta, wspiera finansowo działalność wydawniczą dotyczącą miasta i Ziemi Wieluńskiej.

Stowarzyszenie Polski Szlak Bursztynowy

W 2006 roku powołano do życia Stowarzyszenie Polski Szlak Bursztynowy z siedzibą w Wieluniu, którego członkami są przedstawiciele instytucji kultury, naukowcy, muzealnicy. Stowarzyszenie za cel główny postawiło sobie reaktywację dawnego szlaku – niegdyś handlowego, teraz kulturowo-turystycznego.

Z inicjatywy Stowarzyszenia w miejscowościach leżących na szlaku bursztynowym stają kamienie milowe, m.in. w Wieluniu. Stowarzyszenie Polski Szlak Bursztynowy podejmuje liczne inicjatywy w zakresie kultury, edukacji i wypoczynku, służące ożywieniu regionów położonych wzdłuż szlaku. Przykładem tego jest Europejskie Święto Bursztynu – impreza będąca doskonałą promocją archeologiczno-historycznego dziedzictwa kulturowego ziemi wieluńskiej oraz jej krajobrazowo-przyrodniczych walorów tak ważnych dla rozwoju ruchu turystycznego.

Stowarzyszenie Polski Szlak Bursztynowy ma także swój wydatny udział w projekcie powiatu wieluńskiego „Wzmocnienie roli szlaku bursztynowego i innych szlaków tematycznych w zintegrowanym produkcie turystycznym województwa łódzkiego”. Wniosek opiewa na 57 mln złotych, z czego 43 mln to środki unijne, zaś 14 mln to wkład własny. Projekt obejmuje rozbudowę dróg powiatowych z dostosowaniem ich do turystyki rowerowej, utworzenie nowych i modernizację starych ścieżek rowerowych (łącznie 170 km), remont zabytkowych drewnianych kościółków, powstanie systemu informacji turystycznej, oznakowanie szlaków tematycznych i powstanie punktów edukacji przyrodniczej.

Spółdzielcze domu kultury, inne instytucje kultury, szkoła muzyczna

Na terenie Wielunia funkcjonują dwa spółdzielcze domu kultury w strukturach Wieluńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej: na os. Kopernika oraz na os. Kardynała Wyszyńskiego. Oba systematycznie współpracują z SIK gminy Wieluń. Oprócz tego w mieście działa Młodzieżowy Dom Kultury – instytucja finansowana przez powiat wieluński. Instytucja oferuje różnorodne zajęcia dla dzieci i młodzieży, także współpracuje z SIK gm. Wieluń.

Na terenie miasta działają również dwie biblioteki nie finansowane z budżetu gm. Wieluń: powiatowa i pedagogiczna. Ich działalność skupia się przede wszystkim na udostępnianiu zbiorów. Należy zaznaczyć, że w ostatnim czasie Biblioteka Powiatowa znacznie poszerza swą ofertę o m.in. konkursy i odczyty. W Wieluniu działa także Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia. Uczniowie tej placówki chętnie występują podczas różnorodnych imprez organizowanych przez SIK gm. Wieluń.

W mieście działa także prywatna galeria, usytuowana na parterze ratusza, w dawnej Bramie Krakowskiej.

4. Bilans strategiczny kultury w Gminie Wieluń – analiza SWOT

Analiza SWOT – mocne i słabe strony funkcjonowania w Gminie Wieluń oraz szanse i zagrożenia jej rozwoju.

Uwaga: w analizie uwzględniono także czynniki związane pośrednio z kulturą (nie zawierające jej w sformułowaniu, ale mające związek z jej rozwojem i funkcjonowaniem w gminie).

1. STRONY MOCNE – wszystko, co jest atutem, zaletą – na stan obecny:

- Położenie miasta
- 700-letnia historia Wielunia – miasta Kazimierzowskiego oraz pierwszego miasta zbombardowanego w czasie II wojny światowej

- Funkcja centrum turystycznego dla ziemi wieluńskiej i przyległych obszarów
- Wieleletnia tradycja Wielunia jako miasta propagującego ideę pokoju i pojednania – miasto Wieluń jako członek Światowego Stowarzyszenia Miast Orędowników Pokoju
- Tradycje miasta w organizowaniu imprez kulturalno-rozrywkowych
- Obiekty zabytkowe o znaczącej wartości kulturowej
- Początki turystyki kulturowej
- Tradycje związane z kulturą osadnictwa prasłowiańskiego
- Różnorodność kulturowa wynikająca z historii (Wieluń jako miasto trzech religii: katolickiej, judaistycznej i protestanckiej)
- Wspólne wykorzystywanie posiadanych zasobów przez instytucje kultury, koordynacja przez nie oferty i kooperacja
- Koordynacja oferty kulturalnej pomiędzy instytucjami kultury a innymi podmiotami realizującymi wydarzenia kulturalne
- Intensywnie rozwijająca się idea Szlaku Bursztynowego
- Duża ilość potencjalnych odbiorców kultury w sezonie letnim
- Dobra baza gastronomiczna
- Silny rynek wydawniczy

2. STRONY SŁABE – wszystko to, co jest barierą, słabością, wadą – na stan obecny:

- Niewystarczająca promocja miasta
- Niewystarczające przystosowanie instytucji kultury do nowych wyzwań – baza lokalowa i wyposażenie
- Brak bazy do organizacji imprez plenerowych: mobilnej sceny z zadaszeniem i nagłośnieniem – konieczność wypożyczania za wysoką opłatą przez wszystkie instytucje kultury
- Brak wystarczającej bazy noclegowej w mieście
- Brak parkingu dla autokarów turystycznych w pobliżu centrum miasta
- Zbyt mała ilość kadr wyspecjalizowanych w animacji kulturalnej i zarządzaniu kulturą – za mało etatów
- Mała ilość obiektów, w których można efektywnie prowadzić działalność kulturalną – brak sal do prowadzenia specjalistycznych zajęć
- Brak profesjonalnej promocji i nowoczesnego oferowania kultury
- Brak miejsca spotkań lokalnych zespołów rockowych

- Niedocenywanie roli kultury przez media lokalne, brak należytej wagi w informowaniu i ocenie wydarzeń kulturalnych
- Zbyt mała rola w życiu kulturalnym Kolegium Nauczycielskiego
- Niewystarczający udział przedsiębiorców w mecenacie kultury
- Niewystarczające wspieranie twórców przez samorząd (promocja twórczości, nagrody, stypendia)
- Zbyt mała wiedza marketingowa w środowiskach twórczych (pozyskiwanie zewnętrznych środków na projekty kulturalne, sposób realizacji projektów) – brak koordynatora, który pomógłby w szukaniu źródeł finansowania oraz w pisaniu projektów

3. MOŻLIWOŚCI – wszystko, co stwarza szansę korzystnej zmiany, spodziewane zjawiska przyszłe:

- Potrzeba powiązania edukacji szkolnej z edukacją kulturalną – zbyt mała ilość zajęć służących rozbudzaniu potrzeb kulturalnych
- Potrzeba zainteresowania szkół zajęciami kulturalnymi, które odbywają się poza placówkami szkolnymi
- Potrzeba zwiększenia ilości imprez o walorach kulturotwórczych i randze ogólnopolskiej oraz międzynarodowej
- Potrzeba stworzenia imprez wiodących, będących jednoznacznie kulturalną wizytówką Wielunia – eventów
- Zintensyfikowanie popularyzacji wiedzy o Wieluniu
- Możliwość wykorzystania tradycji regionu i wynikającej z historii wiodącej roli w regionie wieluńskim
- Zintegrowanie środowisk kulturotwórczych
- Stworzenie oferty produktów turystyki całorocznej, ze szczególnym uwzględnieniem oferty kulturalnej
- Wykorzystanie oferty turystycznej regionu przez turystów odpoczywających na ziemi wieluńskiej
- Napływ turystów z regionu łódzkiego i śląskiego
- Wykorzystanie Europejskiego Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania do wspierania istniejących i budowania nowych środowisk kulturotwórczych oraz konsolidacji środowiska kultury
- Napływ kapitału zewnętrznego

- Wielopoziomowa i intensywna promocja turystyczna i gospodarcza miasta oraz subregionu
- Szersze wykorzystanie obiektów zabytkowych (np. baszta Męczarnia)
- Rozwój turystyki kulturowej
- Wzrastające wymagania mieszkańców i turystów wobec jakości wydarzeń kulturalnych
- Szersze wyjście kultury z murów instytucji i wejście w przestrzeń publiczną
- Silne oparcie promocji miasta na wydarzeniach kulturalnych
- Pełniejsze wykorzystanie do tworzenia kulturalnych wizytówek miasta osób związanych z Wieluniem, a obecnie tworzących poza jego obrębem
- Gadżety związane z miastem, np. lokalny pieniądz, inne pamiątki
- Pozyskanie pieniędzy na dofinansowanie kultury, np. seansów filmowych, dodatkowych zajęć, itp.
- Brak drogowskazów, tablic informacyjnych, dotyczących instytucji kultury i obiektów zabytkowych
- Brak oznakowania zjazdu do centrum z głównych tras komunikacyjnych

4. ZAGROŻENIA – wszystko, co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej:

- Spadek ruchu turystycznego, wynikający z niedostosowania oferty turystycznej dla zmieniającego się popytu
- Starzenie się społeczności lokalnej
- Kurczący się rynek pracy – brak oferty dla młodych
- Zmiana modelu korzystania z kultury ze „społecznego” na „domowy” (łatwy i tani dostęp do produktów kultury za pośrednictwem Internetu, telewizji, kina domowego)
- Brak pieniędzy na reklamę wydarzeń kulturalnych
- Bariera ekonomiczna w dostępie do kultury – zbyt wysokie ceny biletów na seanse filmowe, koncerty
- Zbyt małe środki publiczne przeznaczane na rozwój kultury (doposażenie w sprzęt, modernizację budynków, dopełnienie obsady instytucji kultury – niemożność zwiększenia etatów, dofinansowanie dużych imprez, dofinansowanie akcji kulturalnych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki – zimowe ferie i letnie wakacje)

5. Program rozwoju kultury

5.1. Założenia programu

Ponieważ Program Rozwoju Kultury określa zamierzenia na najbliższe 6 lat, musi zawierać mierzalne i realne przedsięwzięcia, które będą realizowane przy znacznym udziale środków z funduszy strukturalnych. Część zadań niniejszego Programu władze miasta wdrożyły do realizacji przed opracowywaniem dokumentu, dotyczy to projektu „Lokalny Program Rewitalizacji miasta Wielunia na lata 2007-2013”.

Krajobraz kulturowy Wielunia o tak bogatej i burzliwej przeszłości, na który składa się tradycja i historia, dziedzictwo materialne i duchowe, stanowią o tym, że funkcje kultury są dla miasta ważnym uzupełnieniem jego strategicznych celów, wpisując się znacząco w przyszły jego rozwój.

Bogate dziedzictwo kulturowe Wielunia obejmuje jego historię jako ważnego ośrodka renesansowego, wielowiekowych tradycji związanych z rzemiosłem i przemysłem. Wieluń rozwijał się jako miasto wielokulturowe, otwarte na nowe idee i prądy. Został zupełnie zniszczony w pierwszym dniu II wojny światowej. Na szczęście znaczna część zabytków dziedzictwa materialnego zachowała się do naszych czasów. Na jego duchowe dziedzictwo składa się przede wszystkim etos renesansowego i oświeceniowego ważnego ośrodka kultury, ważnego punktu na mapie Polski w tworzeniu systemu oświaty i edukacji. Prezentowane dzisiaj wystawy i liczne publikacje utrwalają przeszłość i historię miasta.

Współczesny Wieluń liczy blisko 25 tysięcy mieszkańców, posiada ponad 725-letnią historię. Cała gmina Wieluń liczy niespełna 34 tysiące mieszkańców. Miasto wraz z okolicą stanowi obszar o niezwykłym kolorycie, gdzie w niepowtarzalny sposób przenikają się walory historyczne z przyrodniczymi, kulturowe z krajobrazowymi, tworząc jedyny w swoim rodzaju pejzaż i klimat.

Znaczenie Wielunia jako znaczącego punktu na kulturowej mapie regionu wzrasta wraz z coraz większą liczbą wydarzeń kulturalnych o randze ponadregionalnej i międzynarodowej. Międzynarodowego wymiaru nabrały obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej, związane nie tylko z sesjami naukowymi, patriotycznymi uroczystościami, ale także kontaktami młodzieży i dorosłych mieszkańców na niwie kulturalnej i sportowej. Ważnym wydarzeniem jest także Europejskie Święto Bursztynu.

Zespół przygotowujący Program stwierdził, że choć różnorodność kulturowa i specyfika każdego państwa czy miasta jest inna, wspólnie tworzy regionalną tożsamość kulturową, rozumianą jako duchową wspólnotę mieszkańców z jej materialnymi dokonaniem. Kultura jest dziś ważnym instrumentem rozwoju i poszerzenia Europy oraz integruje narody Europy wokół wspólnych wartości.

Elementem jednoczącym kulturowo te obszary jest idea pokoju i pojednania. Każdy kraj chce zapewnić swym obywatelom spokój i warunki do prawidłowego rozwoju. Podstawowym z nich jest zachowanie pokoju i zapobieganie działaniom wojennym.

Wyznaczając cel główny rozwoju kultury, Zespół kierował się również innymi ważnymi przesłankami:

- a) historią miasta i jego dorobkiem kulturowym
- b) misją i priorytetami określonymi w:
  - Zaleceniach Unii Europejskiej dotyczących polityki kultury
  - Narodowej Strategii Kultury do 2013 roku
  - Strategii Rozwoju Województwa łódzkiego, a szczególnie w priorytecie III „Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą”
  - Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wieluń na lata 2004-2013
  - Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Wielunia na lata 2007-2013
- c) rolę i wpływem kultury na rozwój lokalnej społeczności

Powyższe funkcje kultury przesądziły o wyborze celu strategicznego, priorytetów i zadań szczegółowych.

5.2. Cel strategiczny, priorytety, cele szczegółowe

Czynne uczestnictwo we wspólnocie europejskiej stwarza nowe możliwości kulturze wieluńskiej. Zostały one jasno sprecyzowane w założeniach jej rozwoju, celu strategicznym, priorytetach i zadaniach szczegółowych, przybliżających realizację celu głównego.

CEL STRATEGICZNY

Wieluń jako miasto pokoju i pojednania **– ważnym centrum kultury Polski i Europy**

Wyznaczony cel jest zgodny z kierunkami przyjętymi do realizacji w sektorze kultury tak na poziomie kraju jak też regionu i miasta.

Określa jednocześnie charakter tych działań, zorientowany przede wszystkim na mieszkańców umożliwiając im pełne uczestnictwo w procesie identyfikacji i tożsamości zarówno na poziomie grupowym jak i indywidualnym.

Zespół zdecydował, że działania wzmacniające rolę i znaczenie wieluńskiej kultury w regionie, Polsce i Europie koncentrować się będą w 5 podstawowych obszarach, dla których przyporządkował cele szczegółowe.

Realizacja celu strategicznego odbywa się poprzez osiągnięcie celów szczegółowych, zdefiniowanych w odpowiedzi na wyznaczone priorytety.

PRIORYTETY:

- a. Ochrona dziedzictwa kulturowego
- b. Wspieranie środowisk twórczych
- c. Pomoc sferze książki i czytelnictwa
- d. Uczestnictwo w kulturze dzieci i młodzieży oraz dorosłych
- e. Informacja i promocja

Tak określone priorytety Programu Rozwoju Kultury w Wieluniu na lata 2010 -2015 powinny przyczynić się do:

- wzmocnienia roli Wielunia jako lidera kultury w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego
- rozwoju turystyki i rekreacji
- poprawy warunków zamieszkania
- tworzenia nowych miejsc pracy
- rozwijania przemysłu kulturowego
- wspierania społeczeństwa opartego na wiedzy
- wzbudzania mnożnikowych procesów gospodarczych dzięki rozwojowi infrastruktury społecznej
- poprawy alokacji zasobów ludzkich w sektorach rozwojowych, głównie usług

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE PRZYBLIŻAJĄCE OSIĄGNIĘCIE CELU STRATEGICZNEGO

Obszar 1. Ochrona dziedzictwa kulturowego

Działania w ramach tego priorytetu poprawią stan materialny zabytków, zwiększą dostępność do nich mieszkańców, turystów i inwestorów, podniosą atrakcyjność miasta i regionu, umożliwią właściwe wykorzystanie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym dzięki dostosowaniu sfery ochrony dziedzictwa kulturowego do rzeczywistości gospodarczej poprzez kompleksową ich rewaloryzację i adaptację na cele kulturalne, turystyczne, rekreacyjne i inne społeczne.

Będą realizowane poprzez rewitalizację Starego Miasta, wieloetapowego przedsięwzięcia, które ma na celu utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego oraz przywrócenie wieluńskiej starówce funkcji Centrum Kulturowego Wielunia oraz zwiększenie roli kultury i dziedzictwa kulturowego w życiu gospodarczym miasta i regionu.

Zadanie to obejmuje:

- przebudowę kino-teatru Syrena na potrzeby Europejskiego Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania – znajdzie się tam siedziba obecnego Wieluńskiego Domu Kultury, nadając mu tym samym funkcję ośrodka życia kulturalnego dla różnych grup kulturotwórczych oraz centrum związanego z ideą Wieluń miastem pokoju i pojednania,
- W związku z rozszerzeniem działalności ECKDiP należy uwzględnić wzrost zatrudnienia o co najmniej 4 etaty
- dokończenie rekonstrukcji baszty Męczarni i utworzenie w niej interaktywnej izby tortur na rzecz usług turystycznych, jako istotnego elementu w pejzażu urbanistycznym miasta
- jednym z ważniejszych zadań będą starania o zwiększenie powierzchni wystawienniczej. Są dwie koncepcje: pierwsza przeniesienie biur oraz biblioteki muzealnej do innych pomieszczeń, znajdujących się w pobliżu obiektu muzealnego i w konsekwencji zaadaptowanie trzech poziomów muzeum tylko na cele ekspozycyjne. Drugim wyjściem jest poczynienie starań mających na celu wykupienie przez Gminę Wieluń budynku kościoła ewangelicko-augsburskiego i zaadaptowanie na cele muzealne (sala malarstwa, rzeźby, niektóre wystawy czasowe). Otworzy się również perspektywa dla organizowania imprez plenerowych (warsztaty na powietrzu, Noce Muzeów, targi staroci itp.), gdyż przed kościołem znajduje się ogrodzony plac
- konieczność pozyskania funduszy na kosztowną konserwację wielu muzealiów (obrazy, mapy, dokumenty, zabytki archeologiczne itd.)
- ze względu na coraz większe zainteresowanie zajęciami warsztatowymi, podczas których uczniowie mogą wytwarzać przedmioty wzorowane na obiektach muzealnych należy poszukiwać nowych rozwiązań organizacyjnych związanych z powiększeniem powierzchni do zajęć edukacyjnych. Podczas remontu budynku w latach 2010-2011 należy przewidzieć podwyższenie barierki na tarasie muzeum i wykorzystanie go (sezonowo) do celów dydaktycznych.
- Dostosowanie budynku muzeum do potrzeb niepełnosprawnych – budowa podjazdu i zainstalowanie na miejscu niepotrzebnego komina, stojącego na środku klatki schodowej, niedużej windy transportowej
- Budynek Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej po modernizacji został wyposażony w podjazd dla osób niepełnosprawnych. Wewnątrz zainstalowano schodolaz – urządzenie do transportu osób niepełnosprawnych po schodach na I piętro. Urządzenie jednak jest nie wykorzystywane: budzi lęk osób niepełnosprawnych, stąd potrzeba zamiany go na platformę lub wybudowanie na zewnątrz obiektu windy, która umożliwi niepełnosprawnym korzystanie z biblioteki

- Częściowa rekonstrukcja dawnego kościoła farnego – umieszczenie w odbudowanej wieży największego w Europie czynnego dzwonu ważącego 27 ton, imienia Papieża Jana Pawła II, zwanego Dzwonem Pokoju
- kontynuację archeologicznych prac naukowo-badawczych i wykopaliskowych pod kątem przyszłych inwestycji zlokalizowanych w obrębie Starego Miasta dla potrzeb gromadzenia, konserwacji i prezentacji pozyskanych w ten sposób zbiorów archeologicznych,
- Wspieranie wydawnictw o charakterze historycznym, społeczno-kulturalnym, literackim, obejmujących dzieje, kulturę i współczesność miasta, m.in. „Rocznik Wieluński”
- Ochronę starych nekropolii, w tym cmentarza żydowskiego przy ul. Kijak i cmentarza ewangelickiego przy ul. POW
- Utworzenie stałej wystawy poświęconej wieluńskim Żydom i ich wkładowi w rozwój miasta
- Propagowanie kultur innych narodów, poprzez wspieranie organizacji festiwali, prezentacji, biesiad, spotkań i wymiany międzynarodowej
- W Ożarowie należy kontynuować rewaloryzację parku dworskiego oraz poczynić starania o przejęcie budynków pofolwarcznych na rzecz Gminy Wieluń. Wówczas zintensyfikować poszukiwania inwestora, który uruchomi hotel z restauracją (szeroko rozumiana baza turystyczno-konferencyjna)
- Należy uaktywnić wykorzystanie wiatraka w Kocilewie oraz poszerzać ofertę związaną z tym miejscem.

Obszar 2. Wspieranie środowisk twórczych

Działania realizowane w ramach drugiego obszaru mają na celu wprowadzenie systemu skutecznej pomocy artystom i twórcom, wykształcenie mechanizmów poznawania i rozwoju talentów, zwiększenie szans pozostania w zawodzie, a także poprawę dostępności kształcenia poprzez rozwój infrastruktury, wypracowanie systemu nagród i stypendiów, poprawę warunków ekonomiczno-społecznych lokalnych autorów.

Zadania te realizowane będą poprzez:

- a) Utworzenie w Europejskim Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania – Centrum Informacji Kulturalnej, które zajmie się:
  - informowaniem o działalności środowisk twórczych Wielunia na lokalnym, krajowym i ponadkrajowym rynku,
  - utworzeniem stałej ekspozycji prezentującej dorobek twórczy wieluńskiego środowiska kultury, łącznie z funkcją sprzedaży i dystrybucji,

- promocją wieluńskiej kultury w regionie, kraju i za granicą, m.in. intensyfikacją działań polegających na wymianie twórców i ich prac,
  - inicjowaniem szerokiej współpracy kulturalnej w kraju i za granicą, w tym z miastami partnerskimi, wykorzystując środki z funduszy strukturalnych,
  - utworzeniem archiwum dorobku kulturowego Wielunia po 1945 roku wraz z bazą danych o twórcach i artystach, wykorzystując nowe technologie,
- b) W ramach Europejskiego Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania:
- inicjowanie współpracy na poziomie lokalnym między poszczególnymi instytucjami, placówkami oświatowymi i ruchem amatorskim,
  - zorganizowanie studia nagrań w ramach ECKDiP, które oprócz działalności komercyjnej wspierałoby lokalnych artystów i zespoły artystyczne
  - zakup mobilnej sceny z zadaszeniem i profesjonalnego nagłośnienia plenerowego, które umożliwią organizowanie przez SIK oraz Gminę Wieluń licznych imprez plenerowych i umożliwienie występów lokalnym twórcom i artystom
- c) wprowadzenie systemu stypendialnego dla młodych twórców za szczególne osiągnięcia w dziedzinie kultury w oparciu o wypracowane kryteria.

Obszar 3. Pomoc sferze książki i czytelnictwa

Celem tego priorytetu jest wzrost czytelnictwa, poprawa warunków funkcjonowania bibliotek, w tym dostępności do usług bibliotecznych, wzrost jakości zbiorów, zwiększenie roli czytelnictwa w wychowaniu i edukacji, efektywna promocja książek, wprowadzanie i upowszechnianie nowych technologii drogą udostępniania katalogów i zbiorów bibliotecznych on-line, zwiększenie efektywności promocji polskiej książki w kraju i za granicą.

Cele realizowane będą poprzez następujące rodzaje działań:

- a) Przeprowadzenie prac adaptacyjno-remontowych w siedzibach filii Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej
- b) Utworzenie Dyskusyjnego Klubu Książki przy Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej
- c) Utworzenie pracowni digitalizacji – stworzenie w MiGBP elektronicznego zbioru najważniejszych zasobów kulturowo-naukowych Wielunia i ziemi wieluńskiej (zatrudnienie przygotowanego merytorycznie pracownika, zakup sprzętu umożliwiającego archiwizowanie na trwałych nośnikach cyfrowych najcenniejszych zbiorów kulturowo-naukowych o regionie: skanery do dokumentów papierowych i mikrofilmów, oprogramowanie do obróbek materiałów bibliotecznych, zestaw

komputerowy i aparat cyfrowy); udostępnienie zbiorów, przy zachowaniu obowiązującego prawa autorskiego, w sieci internetowej

- d) Opracowanie wydawnictwa prezentującego tradycje bibliotekarstwa wieluńskiego
- e) Uruchomienie w MiGBP mediateki – wypożyczalni wydawnictw multimedialnych
- f) Rozwój usług i funkcji biblioteki, dostosowanie działalności w zakresie czytelnictwa oraz promocji książki i prasy do potrzeb klienta
- g) Kreowanie potrzeb i pozytywnych nawyków w zakresie czytelnictwa, związanych bezpośrednio z procesem wychowania i edukacji oraz działań nad opracowaniem systemu zachęt do czytania, dzięki którym kształtować się będą potrzeby kontaktu z książką, głównie wśród dzieci i młodzieży. W ramach tego działania planuje się:
  - podejmowanie akcji społecznych i kampanii promocyjnych skierowanych do rodziców, zachęcających do czytania dzieciom
  - zachęcanie środowisk nauczycieli do organizacji konkursów literackich
  - organizowanie dziecięcych konkursów na najlepszą książkę roku
  - organizowanie konkursów na najpopularniejszego bohatera literackiego
  - kreowanie „mody” na czytanie poprzez kampanie społeczne i promocyjne, promujące czytelnictwo.
- h) Integrację środowisk wokół promocji książki, poprzez realizację zadań wspieranie organizacji wydarzeń literackich (np. konkursów poetyckich i pisarskich dla amatorów, konkursów recytatorskich)
- i) Współpraca z podobnymi placówkami w regionie, kraju i za granicą

Obszar 4. Uczestnictwo w kulturze dzieci i młodzieży oraz dorosłych

Zadania w ramach priorytetu mają na celu zwiększenie udziału mieszkańców gminy w życiu kulturalnym miasta, w przypadku dzieci i młodzieży przejmowanie i pielęgnowanie tradycji i kultury regionu, tworzenie warunków do wiązania się z zawodami z sektora kultury i jej przemysłów, jako ważnej dziedziny tworzącej nowe miejsca pracy.

Zadania realizowane w ramach tego priorytetu:

- a) Rozbudzenie zainteresowań i stymulowanie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez bogatą ofertę programową, w tym kulturalną, w formie ciekawych zajęć, konkursów, turniejów, lekcji pokazowych:

- organizacja w centrum kultury alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez udział w zajęciach redakcyjno-dziennikarskich, grup literackich, plastycznych, ceramicznych, muzycznych itp.
  - tworzenie nawyków rodzinnego uczestnictwa w kulturze w formie, np. niedzielnych poranków muzycznych, filmowych, teatralnych, literackich
  - upowszechnianie wiedzy o kulturze m.in. poprzez centra multimedialne tworzone w bibliotekach szkolnych, szersze uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych miasta, regionu, kraju.
- b) Rozwój twórczości artystycznej dzieci i młodzieży oraz dorosłych:
- utworzenie miejskiej sceny muzycznej dzieci i młodzieży, na potrzeby występów grup szkolnych, zespołów muzycznych – potrzeba znalezienia odpowiedniego lokalu
  - organizowanie specjalistycznych warsztatów artystycznych z udziałem wybitnych twórców i pedagogów,
  - ustawiczne kształcenie instruktorów oraz nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć artystycznych na szczeblu miejskim i ponadlokalnym
  - promowanie najzdolniejszych młodych twórców i wykonawców poprzez wspieranie udziału w konkursach, festiwalach, warsztatach.
- c) Wprowadzenie programu „Wieluń miastem pokoju i pojednania”, mającego na celu pełniejszą identyfikację i utrwalanie tożsamości młodego pokolenia z Wieluniem i regionem poprzez wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz potencjału tkwiącego w walorach przyrodniczo - krajobrazowych miasta i regionu. W tym celu należy:
- opracować stałe formy współpracy placówek oświatowych z instytucjami kultury: Muzeum, Biblioteką, WDK, itp. oraz organizacjami pozarządowymi
  - konsekwentnie wdrażać edukację regionalną na wszystkich poziomach kształcenia
  - rozpocząć wydawanie podręczników z zakresu edukacji regionalnej dla potrzeb przedszkoli i szkół
  - wprowadzić system konkursów umacniających więź z regionem i motywujących do pogłębiania wiedzy na jego temat
  - udoskonalić system informacji o najnowszych wynikach badań i wydawnictwach dotyczących Wielunia i regionu
  - upowszechnić wiedzę o tematyce regionalnej za pomocą nowoczesnych technologii informatycznych

- popularyzować program „Wieluń miastem pokoju i pojednania ” w regionie, kraju i rozwijać ideę wśród młodzieży miast partnerskich Wielunia i Unii Europejskiej.

Obszar 5. Informacja i promocja

Działania realizowane w ramach niniejszego priorytetu mają na celu wykształcenie systemu skutecznej i efektywnej promocji oraz systemu informacji na temat zachowanych zasobów dziedzictwa kulturowego, różnorodnej twórczości artystycznej i pozostałych atrakcji kulturowo-turystycznych miasta w skali regionu, kraju i poza nim. Realizacja zadania pozwoli zaprezentować ofertę miasta szerokiemu odbiorcy, wykreować jego markę, inicjować częstszą współpracę międzynarodową.

W związku z tym należy się skupić na następujących działaniach:

- a) Wprowadzenie jednolitego i spójnego systemu informacji o działaniach kulturalnych miasta
- b) Rozbudowa stron internetowych SIK i UM poszerzona o oferty kulturalne w języku niemieckim, angielskim
- c) Opracowanie wspólnego programu informacyjnego dotyczącego istotnych wydarzeń kulturalnych z miastami partnerskimi
- d) Opracowanie oznakowania zjazdu z głównych tras do centrum miasta i oznakowania usytuowania placówek kulturalnych miasta: usytuowanie znaków w miejscach widocznych, tj. drogach prowadzących do miasta, dworcach, hotelach, itp. wraz z drogowskazami
- e) Wypracowanie wieluńskiego produktu kulturalnego, pamiątkarskiego oraz standardowego zestawu promocyjnego
- f) Dofinansowanie bieżącej działalności Punktu Informacji Turystycznej, działającego przy MiGBP
- g) Wspieranie i promowanie laureatów ogólnopolskich i międzynarodowych festiwali, spotkań i konkursów, poprzez przyznawanie stypendiów, nagród, umożliwianie wystaw i prezentacji prac
- h) Ogłaszanie rocznego kalendarza przedsięwzięć kulturalnych i umieszczanie go w lokalnych, krajowych i europejskich informatorach kulturalnych
- i) Zintensyfikowanie kontaktów z mediami lokalnymi, regionalnymi, ogólnopolskimi
- j) Korzystanie z pośrednictwa przedstawicieli miejscowego biznesu w promocji lokalnych zasobów kultury na targach, wystawach, itp. w kraju i poza jego granicami

Zaprezentowane powyżej cele szczegółowe przyczynią się do rozwoju miasta, wzbogacą ofertę programową, przybliżą osiągnięcie celu głównego, a będą skupiały się na działaniach związanych z:

- wspieraniem działalności istniejących placówek kulturalnych,
- powstawaniem nowych instytucji kultury,
- pomocą wieluńskim środowiskom twórczym,
- inicjowaniem międzynarodowej współpracy kulturalnej,
- ochroną dziedzictwa kulturowego miasta w tym rewaloryzacją zabytków,
- wprowadzaniem nowych technologii, rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy,
- wspieraniem działań na rzecz popularyzacji książki i czytelnictwa,
- inicjowaniem działań kulturalnych na rzecz dzieci i młodzieży,
- promocją miasta i jego działań kulturalnych.
- Wykonanie tych przedsięwzięć wymagać będzie od poszczególnych instytucji kultury przygotowania własnych strategii działania w oparciu o wytyczone priorytety zawarte w Programie oraz możliwości związane z aplikowaniem o fundusze strukturalne.
- Przyjmuje się, że Program rozwoju kultury Wielunia będzie modyfikowany, dostosowywany do zmieniającej się rzeczywistości i warunków, uzupełniany o dodatkowe przedsięwzięcia. Dlatego istotne będą też bieżące informacje na temat:
  - ludności i przepływów migracyjnych
  - wskaźników makroekonomicznych i sytuacji na rynku pracy
  - ogłaszanych programów i konkursów z dziedziny kultury
  - rozwoju społeczeństwa informacyjnego
  - skali i kierunków rozwoju współpracy międzynarodowej
  - pojawiających się możliwości aplikowania o środki pozabudżetowe.

Realizacja programu kultury dla miasta Wielunia uzależniona jest też od stopnia zaangażowania w sprawy rozwoju kultury władz samorządowych, społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych, środowisk twórców, artystów i amatorów.

Ważna jest rola społeczności lokalnych, które budują naszą wspólnotę lokalną. Ich identyfikacja wokół przyjętych celów i działań Programu rozwoju kultury jest jednym z podstawowych warunków gwarantujących jego powodzenie. Wszystkie przedsięwzięcia, które będą podejmowane – niezależnie od ich skali i znaczenia – mają bowiem swoje miejsce w przestrzeni, w której się żyje i mieszka.

Partnerem samorządu w realizacji programu są organizacje pozarządowe. Współpraca z nimi musi opierać się na zasadzie wzajemnego szacunku i budowania dialogu społecznego. Powinna dotyczyć przede wszystkim dystrybucji i przepływu informacji, działań szkoleniowo-edukacyjnych z wykorzystaniem miejscowej infrastruktury lokalowej oraz kontaktów personalnych. Angażowanie różnorodnych partnerów w projekty kulturalne oraz ich aktywność, coraz wyraźniej sprzyja upowszechnianiu kultury.

Ważne są media masowe – publiczne i komercyjne, o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Szczególną rolę w tym procesie odgrywają media elektroniczne, przede wszystkim telewizja i radio.

Niezbędne jest tworzenie pozytywnego lobbingu w środowisku na rzecz racjonalnego i nowoczesnego wykorzystywania istniejących zasobów kulturowych.

Wspieranie instytucji kultury i organizacji pozarządowych, których działalność oparta jest na bogactwie naszego dziedzictwa kulturowego, pozwoli podnieść świadomość społeczną i kreować proeuropejskie postawy wśród mieszkańców.

Celem programu jest zatem ochrona spuścizny kulturalnej, wspieranie międzynarodowej wymiany, promocja kultury, ułatwienie dostępu do dóbr kultury szerokiej odbiorcy. Dzięki tak zaplanowanym działaniom, realnie stanie się przyjęcie przez Wieluń znaczącej roli kreatora polityki regionalnej w województwie łódzkim.

5.3. Partnerzy Programu

- Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
- Muzeum Ziemi Wieluńskiej
- Wieluński Dom Kultury
- Urząd Miejski w Wieluniu
- Starostwo Powiatowe w Wieluniu
- Urząd Marszałkowski w Łodzi
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Wieluniu, Młodzieżowy Dom Kultury, spółdzielcze domy kultury, placówki oświatowe
- środowisko artystów i twórców
- organizacje pozarządowe, np. Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Przyjaciół Wielunia, Stowarzyszenie Polski Szlak Bursztynowy, PTTK, Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie i wiele innych,
- pozostałe zainteresowane strony, np. środowiska akademickie, lokalne i regionalne media, organizacje i kluby sportowe, przedsiębiorstwa.

5.4. Korzyści bezpośrednie

Korzyści z realizacji Programu:

- uczynienie z Wielunia konkurencyjnego ośrodka kultury w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego
- wzrost rangi Wielunia na krajowym i międzynarodowym rynku kulturalnym,
- rozwój turystyki kulturowej,
- zwiększenie udziału mieszkańców w różnych formach życia kulturalnego,
- poszerzenie oferty kulturalnej,
- zwiększenie dostępu do dóbr kultury mieszkańców i turystów,
- optymalne wykorzystanie potencjału kulturowego miasta,
- rozbudzenie potrzeb uczestnictwa w kulturze.

5.5. Przewidywane rezultaty

- podnoszenie poziomu działań kulturalnych
- wzrost liczby uczestników działań kulturalnych
- zwiększenie liczby turystów i wpływów z działalności kulturowej
- podniesienie rangi imprez kulturalnych organizowanych w Wieluniu
- nawiązanie szerokiej współpracy międzynarodowej
- wykreowanie marki miasta i regionu.

6. System oceny realizacji programu

Ważnym elementem procesu planowania jest jasny i efektywny system monitoringu realizacji zakładanych celów. Od sprawnego systemu monitoringu zależy osiągnięcie celów strategicznych oraz wdrażanie zadań szczegółowych. Powołany przez Burmistrza Wielunia Zespół ma za zadanie oceniać wykonanie założonych celów.

Zespół będzie sporządzać roczne raporty z wykonania celów szczegółowych, które pozwolą na ocenę Programu, jego aktualizację i modyfikację. Raport w syntetyczny sposób przedstawi analizę efektów projektów, przedsięwzięć i zadań, przybliżających do wyznaczonego celu strategicznego.

Regularny monitoring zapewni najskuteczniej pełną realizację Programu rozwoju kultury. Jasna struktura priorytetów i zadań, czytelnie określone mierzalne rezultaty, połączone z odpowiedzialnością stałego monitorowania, gwarantują wykonanie Programu Kultury do 2015 roku.

7. Podsumowanie

Program rozwoju kultury w Wieluniu na lata 2010 - 2015 będzie realizowany w zupełnie nowej rzeczywistości. Polska jest członkiem Unii Europejskiej, w której kultura traktowana jest jako sfera narodowej suwerenności, niepowtarzalne dziedzictwo kulturowe każdego z państw, w której wszelka działalność związana z kulturą i przemysłem kulturowym przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju i zamożności mieszkańców.

Istotnym kierunkiem działań polityki kulturalnej Unii Europejskiej jest jednocześnie podnoszenie poziomu wiedzy, wszechstronna edukacja, ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego.

Unia Europejska zaleca i popiera szeroką współpracę między państwami i regionami, gdyż coraz więcej zadań i zamierzeń z tej dziedziny przekracza możliwości i kompetencje pojedynczego państwa. To sprzyja zdynamizowaniu, unowocześnianiu i uatrakcyjnianiu oferty kulturalnej, przyczyniając się tym samym do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców kraju i regionu w różnych formach życia kulturalnego.

Należy przy tym pamiętać, że społeczeństwa są coraz lepiej wykształcone, nasycone wiedzą i informacją. Tysiące podmiotów funkcjonujących na rynku walczy o pozyskanie ich uwagi, oferując atrakcyjne oferty rozrywki i różne formy spędzania wolnego czasu. Rozwija się też handel różnorodnością kultury w bezprecedensowej dotychczas skali. Rynki kultury przekraczają tradycyjne obszary i tworzą globalne segmenty konsumentów.

Z drugiej strony, następuje rosnące znaczenie powiązania kultury z rozwojem gospodarczym i dochodami regionów, które stanowią podstawę działań w kształtowaniu zintegrowanych produktów turystycznych, wykorzystujących elementy dziedzictwa kulturowego, aktywność instytucji kultury oraz skoncentrowane wokół tych instytucji przemysły.

Zespół pracujący nad koncepcją rozwoju kultury w Wieluniu do 2015 roku wzięt pod uwagę powyższe przesłanki, nową jakość i kierunki działań sektora kultury, określone w polityce UE oraz Narodowej Strategii Rozwoju Kultury 2004-2013, określającej zamierzenia i priorytety naszego państwa w tej dziedzinie, i wyraża przekonanie, że wytyczone zadania sfery kultury określone dla Wielunia, wpłyną na jego harmonijny rozwój społeczno-gospodarczy oraz przyczynią się do osiągnięcia pozycji ważnego lidera przemian kulturowych w obszarze województwa łódzkiego, Polski i Europy.

8. Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu

ze źródeł ZPORR, programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, europejskich dotyczących kultury i innych

Tabela 7: wykaz zadań realizowanych w ramach Programu

Priorytet	Nazwa zadania	Przewidywany termin realizacji
I. Ochrona dziedzictwa kulturowego	Przebudowa kina Syrena – utworzenie w budynku Europejskiego Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania (w miejsce DK)	2010-2013
	dokończenie rekonstrukcji baszty Męczarni i utworzenie w niej interaktywnej izby tortur	2010-2011
	wykupienie (ewentualnie wydzierżawienie) budynku kościoła ewangelicko-augsburskiego i zaadaptowanie na cele muzealne	2011-2015
	podwyższenie barierki na tarasie muzeum	2010-2011
	Dostosowanie budynku muzeum do potrzeb niepełnosprawnych	2010-2015
	Częściowa rekonstrukcja dawnego kościoła farnego – umieszczenie w odbudowanej wieży największego w Europie czynnego dzwonu ważącego 27 ton, imienia Papieża Jana Pawła II, zwanego Dzwonem Pokoju	2011-2014
	Kontynuacja rewaloryzacji parku dworskiego w Ożarowie	2011-2015
	przejęcie budynków pofolwarcznych w Ożarowie na rzecz Gminy Wieluń	2011-2015
	poszerzenie oferty związanej z wiatrakami w Kocilewie	2011-2015
II. Wspieranie środowisk twórczych	Utworzenie w Europejskim Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania – Centrum Informacji Kulturalnej, którego zadaniem będzie informowanie i promowanie lokalnych artystów i twórców oraz inicjowanie szerokiej współpracy kulturalnej w kraju i za granicą	2012-2013
	zorganizowanie w Europejskim Centrum Kultury, Dialogu i Pojednania studia nagrań, które wspierałoby lokalnych artystów i zespoły artystyczne	2012-2013
	zakup mobilnej sceny z zadaszeniem i profesjonalnego nagłośnienia plenerowego	2011-2012
	wprowadzenie systemu stypendialnego dla młodych twórców za szczególne osiągnięcia w dziedzinie kultury w oparciu o wypracowane kryteria.	2011-2012

III. Pomoc sferze książki i czytelnictwa	Przeprowadzenie prac adaptacyjno-remontowych w filiach bibliotecznych	2010-2013
	Utworzenie Dyskusyjnego Klubu Książki przy MiGBP	2010-2013
	Utworzenie pracowni digitalizacji – stworzenie w MiGBP elektronicznego zbioru najważniejszych zasobów kulturowo-naukowych Wielunia i ziemi wieluńskiej	2010-2015
	Opracowanie wydawnictwa prezentującego tradycje bibliotekarstwa wieluńskiego	2012-2015
	Uruchomienie w MiGBP mediateki – wypożyczalni wydawnictw multimedialnych	2012-2015
	Rozwój usług i funkcji biblioteki, dostosowanie działalności w zakresie czytelnictwa oraz promocji książki i prasy do potrzeb klienta, poszerzanie jej funkcji i zadań (m.in. konkursy, przeglądy, itp.)	2010-2015
IV. Uczestnictwo w kulturze dzieci i młodzieży oraz dorosłych	Rozbudzenie zainteresowań i stymulowanie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez bogatą ofertę programową, w tym kulturalną, w formie ciekawych zajęć, konkursów, turniejów, lekcji pokazowych: organizacja w centrum kultury alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez udział w zajęciach redakcyjno-dziennikarskich, grup literackich, plastycznych, ceramicznych, muzycznych itp. tworzenie nawyków rodzinnego uczestnictwa w kulturze w formie, np. niedzielnych poranków muzycznych, filmowych, teatralnych, literackich upowszechnianie wiedzy o kulturze m.in. poprzez centra multimedialne tworzone w bibliotekach szkolnych, szersze uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych miasta, regionu, kraju.	2010-2015
	Rozwój twórczości artystycznej dzieci i młodzieży oraz dorosłych:	2010-2015
	utworzenie miejskiej sceny muzycznej dzieci i młodzieży, na potrzeby występów zespołów muzycznych	2011-2012
	organizowanie specjalistycznych warsztatów artystycznych z udziałem wybitnych twórców i pedagogów	2011-2015
	ustawiczne kształcenie instruktorów oraz nauczycieli w zakresie prowadzenia zajęć artystycznych na szczeblu miejskim i ponadlokalnym	2010-2015
	promowanie najzdolniejszych młodych twórców i wykonawców poprzez wspieranie udziału w konkursach, festiwalach, warsztatach.	2010-2015
	Wprowadzenie programu „Wieluń miastem pokoju i pojednania”, mającego na celu pełniejszą identyfikację i utrwalanie tożsamości młodego pokolenia z Wieluniem i regionem:	2010-2015
opracowanie stałych formy współpracy placówek oświatowych z instytucjami kultury: Muzeum, Biblioteką, WDK, itp. oraz organizacjami pozarządowymi	2010-2011	
wdrażanie edukacji regionalnej na wszystkich poziomach kształcenia	2010-2015	

	wydawanie podręczników z zakresu edukacji regionalnej dla potrzeb przedszkoli i szkół	2011-2013
	udoskonalic system informacji o najnowszych wynikach badań i wydawnictwach dotyczących Wielunia i regionu	2010-2012
	popularyzowac program „Wieluń miastem pokoju i pojednania” w regionie, kraju i rozwijać idee wśród młodzieży miast partnerskich Wielunia i Unii Europejskiej (organizowanie międzynarodowych konkursów, konferencji, plenerów, itp.)	2010-2015
V. Informacja i promocja	Działania z tego obszaru mają na celu wprowadzenie jednolitego i spójnego systemu informacji i promocji wieluńskiej kultury w regionie, miastami partnerskimi i miastami zrzeszonymi w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Miast Orędowników Pokoju	2011-2013
	Opracowanie oznakowania zjazdów z głównych tras do centrum miasta i oznakowania usytuowania placówek kulturalnych miasta	2010-2011
	Wypracowanie marki miasta i jej promocja – zwiększanie rangi Wielunia jako miasta pokoju i pojednania	2010-2015
	Wypracowanie wieluńskiego produktu kulturalnego, pamiątkarskiego w postaci standardowego zestawu pamiątkarskiego	2010-2012
	Dofinansowanie bieżącej działalności Punktu Informacji Turystycznej, działającego przy MiGBP	2010-2015